

IP RETORIKA (9. Razred)

Gotovo vsi poznamo naslednjo zgodbo:

Pred razredom moraš nekaj povedati. Iščeš steno, na katero se boš naslonil, da ti bo varovala hrbet. Roke se potijo in nervozno mečkajo rob oblačila; prestopaš se z noge na nogo ali pa jih tesno prekrižaš; pogled je uprt v tla, v strop, zazrt je v daljavo visoko nad glavami poslušalcev ali pa bega po prostoru. Nato moraš nesrečnik še spregovoriti: glas se trese, misel uhaja in polni govor z molkom ter mašili, dihanje je plitko in hitro, v grlu se naredi cmok ...

Je kdo pomislil, da si tak govorec še želi izpostavitve? Gotovo ne. Tak "govorni nastop" človeku vzame voljo, počuti se razvrednotenega in ponižanega, ima občutek, da je odpovedal. Svojega znanja ne zna oznanjati. A temu se da pomagati. Imamo priložnost popraviti zamujeno.

Kaj je retorika?

Otrokom bi moral učitelj reči: "Otroci, glejte me!" in ne "Otroci, poslušajte me!"

Barbara Suša

Retorika (govorništvo) je javno nastopanje in uspešno komuniciranje; je govorno nastopanje posameznikov pred manjšo ali večjo skupino poslušalcev, ki so zbrani na istem prostoru. (Boris Grabnar: Retorika za vsakogar. Ljubljana: DZS, 1991, 120.)

Vsako govorno nastopanje spremlja tudi govornica telesa, ki mora vedno podpirati govorno. Besednemu sporočilu velja 30 %, nebesednemu sporočilu pa kar 70 % pozornosti poslušalca. Če se besedna in nebesedna govornica ne ujmeta, nas govorec ne bo prepričal, ne bomo mu verjeli. H govornici telesa spadajo naslednji elementi: drža telesa, obleka, gestika, mimika obraza, barva glasu, moč dotika, moč vonja, vpliv prostora in časa.

Naučili se bomo, kaj povedo oči (posredujejo 80 % naših vtisov), kaj izdaja pogled (npr. pogled od zgoraj navzdol pomeni ponos, zaničevanje, željo po obvladanju), kaj se zgodi, ko ustnice molčijo (npr. grizenje ustnic pomeni pomanjkanje samozavesti, zadrego ali presenečenje), kaj predstavljajo različni nasmeški (npr. HA-HA je smeh od srca, HI-HI pa skrivno hihitanje in škodoželjnost), kaj nam izdaja drža rok in dlani, kaj prsti, kako izdajalska so lahko očala (npr. če nekdo zapre očala, pomeni, da bi rad končal pogovor) ipd.

V vlogah govorcev se prej ali slej znajdemo vsi. Je pa retorika edina vrsta umetnosti, ki se je da naučiti. Vsakdo lahko z učenjem postane dober govorec.

Metode in oblike dela

... aktivne oblike učenja in treniranja, igre vlog, simulacija praktičnih situacij, analiza dialogov, delo v dvojicah in skupinah, skupinska diskusija o napakah, ki jih je potrebno odpraviti ...

... druženje, razpravljanje, priprava čim boljših argumentov za in proti danim trditvam, urjenje v učinkovitem govorjenju v javnosti ...

... IN KOT VSAKO LETO BOMO OBISKALI INSTITUCIJO, KJER SO RETORIČNE SPRETNOSTI ŠE KAKO POMEMBNE (TELEVIZIJA, RADIO 1 IPD.) ...

Cilji

- Znam argumentirati in protiargumentirati.
- Znam pripraviti govore za različne priložnosti.
- Znajdem se pri debati, diskusiji, tiskovni konferenci, najavi, intervjuju, izjavi in prezentaciji.
- Znam samozavestno nastopiti pred radijskim mikrofonom.
- Znam samozavestno nastopiti pred televizijsko kamero.

Vsebina

- Dinamično prepletanje teorije in vaj. Kako sestaviti govor? O čem govoriti? Retorični triki. Nerodni začetki. Kako prepričati publiko? Kako se predstaviti? Kaj na razgovoru za službo? Kako na radiu? Kako pred kamero? Kako pravilno dihati? Kako se znebiti treme?
- Trenje mnenj in argumentov.
- Karizmatični govornik (skladnost verbalne, neverbalne komunikacije).
- Glas in jezik (barva, intonacija, ritem, besedni zaklad, moč besed).
- Debata in diskusija.
- Odpravljanje nelagodja in strahu pred nastopom.
- Nastop pred mikrofonom in kamero (predpriprava, nastop, analiza).
- Osebni videz in nastop